

Др Рајко Гњато, редовни професор, ПМФ Бања Лука
Др Мирко Грчић, редовни професор, Географски факултет Београд
Др Бранислав Ђурђев, редовни професор ПМФ Нови Сад

НАСТАВНО- НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ПРИРОДНОМАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА БАЊА ЛУКА

На основу Одлуке Сената Универзитета у Бањој Луци бр: 05-4630- XXXIX – 22/10, од 23.09. 2010. именовани смо у Комисију за разматрање приједлога Научно-наставног вијећа ПМФ-а у Бањој Луци и припрему реферата са приједлогом о избору проф. др Здравка Маријанаца у звање professor emeritus.

Након увида у достављени материјал подносимо сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Др Здравко Маријанац рођен је у Јајцу 10. децембра 1936. године.

Основну школу завршио је у Јајцу, средњу школу у Бања Луци, а студије географије на Природно-математичком факултету у Београду, где је дипломирао 1959. године. Постдипломске студије завршио је на Одсеку за туризмолшке науке Природно-математичког факултета у Београду 1973. године. Докторску дисертацију из географских наука на тему "Цвијићев допринос истраживању Босне и Херцеговине и организовању научно-истраживачког рада у њој" одбранио је 1982. године на Одсеку за географске науке Природно-математичког факултета у Београду.

Службовао је у селу Воларима (општина Шипово) као учитељ и управитељ основне школе, а затим као професор географије у основној школи и гимназији у Јајцу. Био је директор гимназије, затим професор и директор Педагошке академије у Бањој Луци. Године 1994. изабран је за ванредног професора Филозофског факултета у Бањој Луци за предмет Географија становништва. На Природно-математичком факултету у Бањој Луци, основаном 1996. године, др Здравко Маријанац изводио је наставу из предмета Географија становништва и повјерену наставу из више предмета: Антропогеографија, Основи етнологије.... Изводио је и повјерену наставу на Шумарском и Пољопривредном факултету у Бања Луци из предмета агрометеорологија.

Професор др Здравко Маријанац био је један од иницијатора оснивања Универзитета у Бања Луци 1975. године, Филозофског факултета (од 1994. године) и Природно-математичког факултета (од 1996. године). На функцији декана Природно-математичког факултета налазио се од његовог оснивања 1996. до 2002. године. Један је од оснивача и први председник Географског друштва Републике Српске.

За самопрегоран рад др Здравко Маријанац добио је више признања, од којих почасно мјесто има Медаља Јована Цвијића - једно од најугледнијих одличја у европском кругу географских друштава, коју му је додијелило Српско географско друштво. Добитник је и Медаље Више педагошке школе у Кракову (Пољска).

НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАД

У току радног вијека и научно-наставне каријере проф. др Здравко Маријанац објавио је на десетине различитих библиографских јединица. Публиковани радови, у широком дијапазону од опсежних научних монографја и књига, до научних, стручних и научнопопуларних, могу се систематизовати на следећи начин:

- I стручне књиге и монографије;
- II научни, стручни и научно-популарни радови ;
- III енциклопедијске одреднице;
- IV студије и научно-истраживачки пројекти
- V осврти и прикази

I СТРУЧНЕ КЊИГЕ И МОНОГРАФИЈЕ

1. З. Маријанац: Јован Цвијић и Босна. Педагошка академија. Бања Лука, 1992.
2. З. Маријанац: Босна и Херцеговина у XIX вијеку -Земља и људи. Педагошка академија, Бања Лука, 1994.
3. З.Маријанац: Босна и Херцеговина у XIX вијеку. Географско друштво РС, Бања Лука, 1994. стр 1-187.
4. З. Маријанац: Босна и Херцеговина у XIX вијеку у очима странаца, Земља и људи. Бања Лука, 1996, стр. 1-183
5. Ђ. Марић, З. Маријанац: Бања Лакташи. Лакташи, 1996, изд. Географског друштва Републике Српске, стр. 1-105.
6. Р. Гњато, З. Маријанац: Бања Врућица. изд. Географског друштва Републике Српске, Бања Лука, 1996, стр. 1-109.
7. Н. Шпирић, З. Маријанац: Становништво Републике Српске. изд. Економски и Природно-математички факултет, Бања Лука, 1999, стр. 1-308.
8. З. Маријанац: Развитак становништва Босне и Херцеговине 1850-1991. Бања Лука, 2000, стр, 1-294.
9. С.Пашалић, З.Маријанац, Б.Ђурђевић, Д.Маринковић, М.живковић, Ј.Вуковић: Демографски развој и популациона политика Републике Српске, ИП Младост, Бијељина, 2006., стр 1-184.
10. З. Маријанац: Изабрани радови. Географско друштво РС, Бања Лука, 2008. стр.1-332

II 1. НАУЧНИ РАДОВИ

1. З. Маријанац: Депопулациони проблеми граничних, брдскопланинских простора југозападног дијела Републике Српске. Ресурси Републике Српске. Зборник радова Географског друштва Републике Српске, Бања Лука,

2. З. Маријанац: Клима града Бања Луке (I дио). Зборник радова Педагошке академије, II, Бања Лука, 1995, стр. 305-324.
3. З. Маријанац: Интелектуална веза Јован Цвијић — Петар Кочић. „Змијање“, Бања Лука, 1995, стр. 15-19.
4. З. Маријанац (коаутори З. Мећава, Р. Гњато и Ђ. Марић): Потенцијали и перспективе развоја туризма у Републици Српској. Зборник радова Института за географију ПМФ, Нови Сад, 1996, стр. 184-190.
5. З. Маријанац: Васа Пелагић, наш савременик, футуролог –писац земљописа Босне «поносне». «Наша школа», бр. 1-2, Бања Лука, 1996, стр. 157-167.
6. З. Маријанац: Антропогеографска и етнографска истраживања у Босни и Херцеговини у XIX и првој половини XX вијека. Дух српске Усоре», бр.9-10, Теслић, 1996. стр. 514-519.
7. З. Маријанац: Становништво Републике Српске и екологија. "Ecologica", IV, Београд, 1997, стр. 260-263.
8. З. Маријанац: Избјегља, расељена, протјерана лица и домаћинства Републике Српске. Зборник радова Географског друштва Републике Српске, II, Бања Лука, 1998, стр. 42-52.
9. З. Маријанац: Протјерана, избјегла, расељена лица и домаћинства и прихватни центри. Зборник радова“ Република Српска у Дејтонским границама.Бања Лука, 1998.
10. З. Маријанац: Пелагићев земљопис Босне „поносне“ и његова геополитика. Зборник радова Академије наука и умјетности РС, Бања Лука, 1999.
11. З. Маријанац: Ваганска пећинља у Босни. „Гласника“, ПМФ. Нови Сад, 1971.
12. З. Маријанац: „Development the population of republika Srpska and projections for the years 1996-2015. " Demographia in the Balkans ", IV (II), Sarajevo, 2000, str. 1-9.
13. З. Marijanac (koautori: B.Djurdjev, D.Marinkovic): Socio-demographic Structure of the Border Northwest Part of Republic of Srpska. „Geographica Pannonica“, Institut of Geography, Novi Sad, 2001., site 8-12.
14. З. Маријанац (коаутор: Д.Маринковић): Демографски проблеми пограничних подручја Сјеверозападнoг дијела Републике Српске. Зборник радова, Географски факултет, Београд, 2001. (стр. 35-45).
15. З. Marijanac (koaytor: D.Marinkovic): Demographic problems and processes in Republic of Srpska. International Scientific Journal, West University of Timisoara, Timisoara, 2003., site 393-401
16. З. Маријанац (коаутор: Н.Ђукић): Демографска стварност Републике Српске. Први конгрес српских географа, Београд, 2007.
17. З. Маријанац : Становништво – значајан фактор и ресурс Републике Српске. Зборник радова“ Република Српска 15 година постојања и развоја“. Академија наука и умјетности РС, књ.18 Бања Лука, 2007, стр.695-715
Академија наука и умјетности РС, књ.18. Бања Лука, 2007.
18. З. Маријанац (коаутор: Н. Ђукић): Демографске карактеристике Републике Српске и субрегиона Требиње.
„Србија и Република Српска у регионалним и глобалним процесима“. Београд-Бања Лука, 2007. стр. 317-330.

II 2. СТРУЧНИ РАДОВИ

A/ Стручни радови из методике и дидактике наставе

1. 3. Маријанац: Настаеничко вцјеће - важан фактор у формирању младих наставника. "Просвјетни лист", Сарајево, 28.XII.1963, стр.3
2. 3. Маријанац: Проблеми извођења додатно-изборне наставе у гимназији. "Просвјетни лист", Сарајево, 1.XI. 1964, стр. 1.
3. 3. Маријанац: Категоризација школа и уговорни односи са оснивачем. "Просвјетни лист", Сарајево, 1. VI. 1965, стр. 1 -2.
4. 3. Маријанац: Верификација школа — услов за квалитетније образовање. "Просвјетни лист", Сарајево, 1. X. 1965, стр. 4.
5. 3. Маријанац: Неки проблеми настае географије у III разреду гимназије. "Просвјетни лист", Сарајево, 1.III.1965, стр. 4.
6. 3. Мареданац: Систематско праћење успеха ученика и наставника. "Просвјетни лист", 28.XII. 1966, стр. 7.
7. 3. Маријанац: Рационализација школске мреже-неодложан и превасходан задатак. "Просвјетни лист", Сарајево, 15.XII 1966, стр. 1.
8. 3. Маријанац: Ученичка предзнања - заједнички проблем свих ступњева школе. "Просвјетни лист", Сарајево, 1.II.1966, стр. 4
9. 3. Маријанац: Такмичење ученика, стална и неопходна пракса школе. "Просвјетни лист", 15.II.1967, стр. 1.
10. 3. Маријанац: Додатна изборна настава у гимназији, квалитет који треба развијати. "Просвјетни лист", Сарајево, 15.II.1967, стр. 1-2.
11. 3. Марјанац: Производни рад у гимназији — импровизација или остварење програмских концепција. "Просвјетни лист", Сарајево, 1.III.1967, стр. 1.
12. 3. Маријанац: Неки аспекти оцјењивања и слабог успеха ученика основне школе. "Просвјетни лист", Сарајево, 15.III.1967, стр 6.
13. 3. Маријанац: Управитељ школе и његово стручно усавршавање. "Просвјетни лист", Сарајево, 15.V 1967, стр. 6-8.
14. 3. Маријанац: Јединствена југословенска гимназија. "Просвјетни лист", Сарајево, 1967, стр. 2-3.
- 15.3. Маријанац: Оцјењивање ученика — интегрални дио настае. "Просвјетни лист", Сарајево, 1.IX.1967, стр. 7-8.
- 16.3. Маријанац: (коаутор Перко Војиновић), Културно-просвјетна делатност за вријеме и после другог засједања АВНОЈ-а "Просвјетни лист", 15., 28.XI и 15.XII.1969, Сарајево, стр. 3-8, 10-12.
- 17.3. Маријанац: Планирање градива у настави географије на практичним примјерима. "Путеви и достигнућа", Сарајево, 1970, стр. 15-21.
- 18.3. Маријанац (коаутор Перко Војиновић): Универзитет удруженог рада, "Глас", 25. и 28 XI 1975, стр. 18-20, Бања Лука.
- 19.3. Маријанац (коаутор Ђуро Марић): Графичке методе у настави географије. "Глобус", бр. 21, изд. Српско географско друштво, Београд, 1996, стр. 127-131.
- 20.3. Маријанац (коаутор Перко Војиновић): Учитељ и револуционар Немања Влатковић. "Просвјетни лист", 15. и 30.IV.1969, стр. 16-22, 4-6, Сарајево.

Б/ Стручни радови из географије и сродних дисциплина

21. Z. Marijanac: Rudnik boksita Besnelj kod Jajca. "Geografski horizont", br-4, Zagreb, 1969, str 6-7.
22. Z. Marijanac: Elektrohemijska i elektrotermijska industrija "Elektrobosna" Jajce. "Geografski horizont", br. 3-4, Zagreb, 1969, str.5.
23. Z. Marijanac: Turistička valorizacija velikog jezera Plive. "Geografski horizont", br. 3-4, Zagreb, 1969, str. 9-10.
24. Z. Marijanac: Evina jama. "Priroda", br. 8, Zagreb, 1969, str. 22.
25. Z. Marijanac: Hidroenergetski sistem Vrbas-Pliva-Janj. "Geografski horizont", br. 1-2, Zagreb, 1969, str. 7-8.
26. З. Маријанац: Јајце-Сарајево. Водич за теренски рад IX конгреса географа Гугославије, Географско друштво Босне и Херцеговине, Сарајево, 1972, стр. 6-9.
27. Z. Marijanac: Baile - Herkulanum. "Geografski horizont", br. 4, Zagreb, 1975, str. 12-14..
28. З. Маријанац: Бања Лука - јуче, данас, сутра. "Привредни преглед", X, Београд, 1980, стр. 8-15.
29. З. Маријанац: Сто година српске научне географије. "Српске земље и свет", стр. 15-17, Бања Лука, 1994.
30. З. Маријанац: Грчка. "Српске земље и свет", бр. IV. стр. 20-25, Бања Лука, 1995.
31. З. Маријанац: Јован Цвијић, наш најсуптилнији мислилац и најбриљантнији стваралац. "Српске земље и свет", бр. V, стр. 13-17, Бања Лука, 1995.
32. З. Маријанац: Бање Републике Српске. "Српске земље и свет", бр. BC-X, стр. 3-6, Бања Лука, 1997.
33. З. Маријанац: Јован Цвијић, наш савременик и визионар "Српске земље и свет", бр. XI, стр. 3-7, Бања Лука, 1997.
34. З. Маријанац: Кочићев допринос антропогеографском и етнографском истраживању. "Змијање", бр. 15, стр. 10-11, 1997.
35. З. Маријанац: Неке дилеме око изградње етно паркова у Републици Српској "Дух српске Усоре", бр. X, стр. 26-32, Теслић, 1999.
36. З. Маријанац (коаутор: Д.Маринковић): Геонауке и урбанизам — демографски развој општине Шипово и просторно планирање. Зборник РЧЗ, стр. 196-202, Бања Лука, 1999.
37. З. Маријанац: Куда иде српско село. "Агрознање", бр. 1, стр. 5 -19, Бања Лука., 2000.
38. З. Маријанац: Циљеви васпитања са становиштав демографске транзиције Републике Српске. «Васпитање и образовање у будућности», Петриња, 1993.
39. З. Маријанац: Кочићева антропогеографска истраживања Змијања. «Глас», XI, Бања Лука, 1995.
40. З. Маријанац: Кочићева антропогеографска и етнографска истраживања Змијања. „Змијање“ XV, Бања Лука, 1995.
41. З. Маријанац (коаутори М. Мандић-Живковић и Д. Маринковић): Демографски и територијални развој Бања Луке као посљедица катастрофалног земљотреса 1969. године. Зборник Урбанистичког завода Републике Српске, Бања Лука, 1999, стр. 55-56.
42. З. Маријанац (коаутор: Д. Маринковић): Бање Републике Српске и трансформација простора Туризам, бр.3, Географски институт ПМФ, Нови Сад, 1999. стр. 86-89.

43. З. Маријанац: Неке карактеристике српске интелигенције – Национални рад и према схватањима Јована Цвијића. Филозофски факултет, књ. IX, Бања Лука, 2000.
44. З. Маријанац: Први научно-методички поглед на наставу географије. Зборник радова Симпозијума „Др В. Бакић, утемељивач педагошке науке код Срба“, Филозофски факултет, Бања Лука, 2001.
45. З. Маријанац (коаутор: Д. Маринковић): Демографски аспекти процеса избјеглиштва у Републици Српској. Зборник радова VIII, Академија наука и умјетности РС, Бања Лука, 2005. стр. 487-495.
46. З. Маријанац: Балнеогеографија Републике Српске. Конгрес медицинара „Екологија здравље и спорт“. Бања Лука, 2008.

II 3. НАУЧНО-ПОПУЛАРНИ РАДОВИ

У различитим научно-популарним часописима („Географски хоризонт“, „Природа“, „Српске земље и свет“...) проф. Здравко Маријанац објавио је преко 20 радова из различитих области географских и сродних наука.

III ЕНЦИКЛОПЕДИЈСКЕ ОДРЕДНИЦЕ

З. Маријанац, за Енциклопедију српског народа написао је укупно 19 (деветнаест) одредница. Изд. DBR, International Publishing, Београд 1998. Укупан број написаних одредница за различите енциклопедије износи 63.

IV ПОСЕБНА ПОГЛАВЉА У ОКВИРУ СТУДИЈА И ПРОЈЕКТАТА

1. З. Маријанац: Демографски проблема регије Бихаћ Привредна комора Бихаћ, Бања Лука, 1989, стр. 1-76.
2. З. Маријанац: Становништво Републике Српске. Републички урбанистички завод, Бања Лука, 1996, стр. 6-22.
3. З. Маријанац: Бања Лука - главна град Републике Српске. Предеједништво РС, Бања Лука, 1997, стр. 1-8.
4. З. Маријанац: Проблема избјеглог, расељеног, протјераног становништва и домаћинства. Влада Републике Српске и Економски институт Економског факултета, Бања Лука, 1998, стр. 1-26.
5. З. Маријанац: Стратегија развоја туризма Републике Српске до 2015. године. Министарство трговине, угоститељства и туризма, Бања Лука, 1999, стр. 12-38.
6. З. Маријанац: Етно - село у Републици Српској. Министарство за грађевинарство, урбанизам и еколопују, Бања Лука, 1998, стр. 1-12.
7. З. Маријанац: Спомен обиљежје Градина - варијанте уређења. Министарство науке и културе Републике Српске, Бања Лука, 1999, 1-6.

V ОСВРТИ И ПРИКАЗИ

1. Јован Цвијић: Балканско полуострво и јужнословенске земље. "Просвјетни лист", 1. Ш 1968, стр. 18, Сарајево.
2. Група аутора: Економска географија социјалистичких земаља (без СССР-а). Гласник Српског географског друштва, Београд, 1974, стр. 58.
3. Волковскиј и Колесевој: Економска географија капиталистичких земаља и географија земаља у развоју. Гласник Српског географског друштва, Београд, 1975, стр. 42.
4. Б. Салихагић: Економски развој подручја Врбаске долине. Гласник Српског географског друштва, Београд, 1985, стр. 56.
5. Р. Гњато: Источна Херцеговина (докторска дисертанда). »Глас«, 18. VI 1994, стр. 12, Бања Лука.
6. Ђ. Марић: Индустијализација Босне и Херцеговине. "Глас", 17. GX 1994, стр. 10, Бања Лука.
7. Географско друштво Републике Српске. "Српске земље и свет", бр. 4, стр. 12, Бања Лука, 1995.
8. Географско друштво Републике Српске. Гласник ГД РС, I Бања Лука, 1996, стр. 72.
9. Оснивање Филозофског факултета у Бањој Луци. Гласник ГД РС, I, Бања Лука, 1996, стр. 73.
10. Група аутора: Етнички састав становништва Босне и Херцеговине. „Гласник“. ГД БиХ, Бања Лука, 1996.

VI РЕЦЕНЗИЈЕ

1. Др Светозар Милијевић: Иновирање наставе природе и друштва. "Глас српски", 1994, стр. 7.
2. Др Б. Недовић, др Б. Атанацковић: Биоекологија. "Глас српски", 1997, стр. 12.
3. Мр Д. Маринковић: Дневне миграције становништва општине Прњавор. ГДРС, 2001. год.
4. Др С. Пашалић: Антропогеографска стварност Срба у БиХ (1992-2000). Бања Лука Компани, Бања Лука, 2002.
5. Др Д. Маринковић: Демографске последице процеса избјеглиштва у Републици Српској у периоду 1991-2001. године, ГДРС, 2004.

VII ПРЕДАВАЊА И УЧЕШЋЕ НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ

1. З. Маријанац: Настава географије у основној и средњој школи у СФР Југославији. Педагошки институт, Москва, 1968.
2. З. Маријанац: Образовање наставника у Босни и Херцеговини (за предшколски, основношколски и средњошколски ниво). Краков, 1972.
3. З. Маријанац: Република Српска, географско - привредне карактеристике. Упсала, 1999.

VIII МЕНТОРСТВА

- Проф. др Здравко Маријанац био је ментор при изради неколико десетина дипломских радова.
- Године 2007. одређен је за ментора при изради докторске дисертације „Геопросторни потенцијали подручја Змијање у функцији демографског и економско-географског развоја“, кандидата мр Новака Ђукића.
- Професор Маријанац учествовао је у комисијама за одбрану 5 (пет) магистарских и 4 (четири) докторске тезе.

IX ПРИЈЕДЛОГ КОМИСИЈЕ СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ

На основу целокупне анализе и оцјене научног, стручног, наставно-педагошког, организационог и друштвеног рада др Здравка Маријанца, редовног професора у пензији Комисија са задовољством констатује следеће:

1. Професор др Здравко Маријанац има изузетне заслуге за институционални развој и унапређење географске науке у Републици Српској. Предано је радио на оснивању Филозофског а потом и Природноматематичког факултета у Бањој Луци, као и на оснивању Географског друштва Републике Српске.
2. Посебан допринос географској науци дао је на пољу истраживања географије становништва Републике Српске и укупног простора Босне и Херцеговине, те на пољу проучавања доприноса истраживања страних истраживача Босне и Херцеговине.
3. Одређен број радова, самостално или у коауторству, посветио је балнеолошкој, туризмолошкој и климатолошкој науци.
4. Већи број радова, објављених у различитим научним, стручним и информативним гласилима, посветио је различитим питањима методике и дидактике наставе (географије).
5. Професор др Здравко Маријанац предано је радио на успостављању институционалних и научних веза са неколико престижних универзитета у Европи, на којима је држао предавања о актуелним развојним проблемима Републике Српске.
6. Проф. др Здравко Маријанац је ментор на изради докторског рада:
„ Геопросторни потенцијали подручја Змијање у функцији демографског и економско-географског развоја“, кандидата мр Новака Ђукића.

На основу свега што је у овом Извештају изложено, а у складу са чл. 82. Закона о Универзитету Републике Српске ("Службени гласник" РС број 12/93) Комисија сматра да професор др Здравко Маријанац испуњава суштинске и формалне услове за избор у звање professor emeritus на Универзитету у Бањој Луци, те га у том смислу свесрдно предлаже.

КОМИСИЈА

Др Рајко Гњато, редовни професор, ПМФ Бања Лука

Др Мирко Грчић, редовни професор, Географски ф. Београд

Др Бранислав Ђурђевић, редовни професор ПМФ Нови Сад